

iFilipino 8

Pampanitikan Pambansa

Aklat-sanayan ng Mag-aaral

Yunit 1: Salamin ng Kahapon... Bakasin Natin Ngayon

Aralin 1: Ang Tula at Karunungan Bayan

MGA LAYUNIN SA PAG-AARAL

- Nahuhulaan ang mahahalagang kaisipan at sagot sa mga karunungan bayang napakinggan
- Naiiugnay ang mahahalagang kaisipang nakapaloob sa mga karunungan bayan sa mga pangyayari sa tunay na buhay sa kasalukuyan
- Nagagamit ang paghahambing sa pagbuo ng alinman sa bugtong, salawikain, sawikain o kasabihan (eupemistikong pahayag)
- Nabibigyang kahulugan ang mga talinhagang ginamit.
- Naibabahagi ang sariling kuro-kuro sa mga detalye at kaisipang nakapaloob sa akda batay sa pagiging totoo o hindi totoo, may batayan o kathang isip lamang.
- Naisusulat ang sariling bugtong, salawikain, sawikain o kasabihan na angkop sa kalagayan ng kasalukuyan.

PAUNLARANG GAWAIN

Mga Paghahandang Gawain

1. **Mga Karaniwang Gawain**
 - Panalangin at Pagcheck sa attendance.
2. **Pagsusuri/Balik-aral (mga mungkahi)**
 - Ipakilala ang sarili at kilalanin ang mga mag-aaral.
3. **Mga maaaring gamiting motibasyon (mga mungkahi)**
 - Alamin kung ano ang panitikan.
 - Tukuyin ang iba't – ibang uri ng karunungan bayan.

Presentasyon ng Aralin

Talakayin ang aralin gamit ang mapagkukunang **iPresentation** na matatagpuan sa loob ng interactive na courseware upang mapadali ang pag-aaral sa **PAGES 2 – 20**. Bigyan ang mga mag-aaral ng pagsasanay sa pagsasanay o mga katanungan.

PAGBUBUOD

Pamunuan ang mga mag-aaral sa pagtukoy na:

- Ibinahagi sa araling ito ang Karunungan Bayan bilang panitikan ng bayan na nagsisilbing daan upang maipahayag ang mga kaisipan ng isang partikular na kultura o pangkat.
- Itinuturing itong unang tula ng mga Pilipino tulad ng salawikain at bugtong. Tandaan na ang salawikain ay binubuo ng matalinhagang pahayag na ginagamit ng mga matatanda noong unang panahon upang mangaral at akayin ang mga kabataaan tungo sa kabutihan at kagandahang asal.
- Ang bugtong naman ay binubuo ng isang pangungusap o tanong na may nakatagong kahulugan na nangangailangan ng tiyak na kasagutan.
- Tandaan din na ang pagiging matalinhaga ay paraan ng pagpapahayag ng hindi literal.
- Nasa likod ng pahayag ang malalim na paglalata ng kaisipan.
- May alituntunin sa pagsulat ng sariling karunungan bayan. Kailangang pukawin ang guniguni habang nagsusulat ng sariling bugtong at salawikain.
- Ikinintal sa talakayan ang paghahambing bilang isang paraan ng pagpapahayag na naglalarawan at nagkukumpara ng mga bagay o salitang magkatulad ang anyo at katangian.

- Maaaring ang paghahambing ay magkatimbang o di-magkatimbang na ginagamitan ng pang-uring pahambing. Binigyan din ng halaga ang Haiku at Senryu ng mga hapones upang maihambing ang pagkakahawig nito sa ating karunungan bayan.

ITALAKAYIN

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 1-A** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

1. Kandila	6. Langgam
2. Langka	7. Sumbrero
3. Ampalaya	8. Mata
4. Anino	9. Hangin
5. Aso	10. Niyog

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 1-B** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

**Maaaring magkakaiba-iba ang sagot ng mga bata.*

Saligan	Batayan Ng Pamantayan	Puntos
Nilalaman	Naiuugnay ang mahahalagang kaisipang nakapaloob sa mga karunungan-bayan sa mga pangyayari sa tunay na buhay sa kasalukuyan	4
Balarila at Angkop na Pananalita	Gumamit ng wastong balarila at angkop na mga salita sa pagpapaliwanag.	3
Pagbuo ng Kaisipan	Naipahayag ang mga puntos sa malinaw at lohikal na pag-aayos ng mga kaisipan sa talata.	3
Kabuaan		10

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 2** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

**Maaaring magkakaiba-iba ang sagot ng mga bata.*

1. (antas faktwal na kasagutan)
2. (antas interpretative na kasagutan)
3. (antas aplikatib na kasagutan)
4. (antas faktwal na kasagutan)
5. (antas aplikatib na kasagutan)
6. (antas aplikatib na kasagutan)
7.
 - a. Bugtong
(antas transaktib na kasagutan)
 - b. Salawikain at Kasabihan
(antas transaktib na kasagutan)
 - c. Sawikain
(antas transaktib na kasagutan)
8. (antas transaktib na kasagutan)

IBARIRALA

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 3-A** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

**Maaaring magkakaiba-iba ang sagot ng mga bata.*

Saligan	Batayan Ng Pamantayan	Puntos
Nilalaman	Angkop ang mga impormasyon sa konsepto at katangian ng bawat pinaghahambing	5
Balarila at Angkop na Pananalita	Gumamit ng wastong balarila at angkop na mga salita sa pagpapahayag	5
Kaayusan	Organisado ang pagbibigay ng input sa Venn Diagram	5
Kabuuan		15

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 3-B** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

**Maaaring magkakaiba-iba ang sagot ng mga bata.*

Saligan	Batayan Ng Pamantayan	Puntos
Nilalaman	Nagagamit ang paghahambing na magkatimbang at di-magkatimbang sa pagbuo ng alinman sa bugtong,	5
Balarila at Angkop na Pananalita	Nagagamit ang paghahambing sa pagbuo ng alinman sa bugtong, salawikain, sawikain o kasabihan (eupemistikong pahayag)	5
Pagbuo ng Kaisipan	Naipahayag ang mga puntos sa malinaw at lohikal na pag-aayos ng mga kaisipan sa talata.	5
Kabuuan		15

PALAWAKIN ANG KAALAMAN

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 4** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

1. Bayabas ang tinutukoy nito dahil ang ito ay may korona na gaya sa isang prinsesa.
2. Magsinungaling
3. Matulungin
4. Hindi nakakibo at nakakilos
5. Magulang
6. Balitang walang katotohanan
7. Maliit na kita na kailangang paghirapan bago matanggap
8. Matinding labanan o awayan
9. Taksil o traydor
10. Duwag

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 5-A** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

** Maaaring magkakaiba-iba ang sagot ng mga bata.*

5 PUNTOS SA BAWAT BILANG SA KABUUANG 25 PUNTOS		
Saligan	Batayan Ng Pamantayan	Puntos
Nilalaman	Nabubuo ang bugtong na tiyak ang kaugnayan sa larawang pahuhulaan	2
Balarila at Angkop na Pananalita	Wastong baybay ng mga salita sa tugmaan.	1
Talinghaga	Nabibigyan ng akma ng simbolong pahiwatig bilang talinghaga ng larawang pahuhulaan	2
Kabuaan		5

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 5-B** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

5 PUNTOS SA BAWAT BILANG SA KABUUANG 20 PUNTOS		
Saligan	Batayan Ng Pamantayan	Puntos
Nilalaman	Nabubuo ang salawikain na tiyak ang kaugnayan nais na idulot na aral at kabutihan.	2
Balarila at Angkop na Pananalita	Wastong baybay ng mga salita at tugmaan.	1
Talinghaga	Nabibigyan ng akma ng simbolong pahiwatig bilang talinghaga ng nais na ipakahulugan sa pahayag	2
Kabuaan		5

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 6** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

10 PUNTOS SA BAWAT BILANG SA KABUUANG 20 PUNTOS		
Saligan	Batayan Ng Pamantayan	Puntos
Nilalaman	Nabubuo ang Haiku at Senryu na tiyak na may sandigan ng paksain ng nasabing tula	4
Balarila at Angkop na Pananalita	Wastong baybay ng mga salita at tugmaan.	2
Talinghaga	Nabibigyan ng akma ng simbolong pahiwatig bilang talinghaga ng nais na ipakahulugan sa pahayag	4
Kabuaan		10

PALABIGKASAN/PALATINIGAN

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 7** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Saligan	Batayan Ng Pamantayan	Puntos
Nilalaman	Naibabahagi ang sariling kuro-kuro sa mga detalye at kaisipang nakapaloob sa akda batay sa: -pagiging totoo o hindi totoo -may batayan o kathang isip lamang	20
Balarila at Angkop na Pananalita	Naipapahayag ng mahusay a maayos ang papanalita sa pagkakaugnay ugnay ng ipinapapahayag	15
Pagbuo ng Kaisipan	Naipahayag ang mga puntos sa malinaw at lohikal na pag-aayos ng kaisipan	15
Kabuaan		50

PAGLALATHALA NG IDEYA

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 8** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Saligan	Batayan Ng Pamantayan	Puntos
Nilalaman	Naibibigay ang paglalagom ng aralin sa pamamagitan ng pagbibigay ng impormasyong natutunan sa ilalim mga paksang tinalagay	20
Balarila at Angkop na Pananalita	Naipapahayag ng mahusay a maayos ang papanalita sa pagkakaugnay ugnay ng ipinapapahayag	15
Pagbuo ng Kaisipan	Naipahayag ang mga puntos sa malinaw at lohikal na pag-aayos ng kaisipan	15
Kabuaan		50

TAKDANG-ARALIN

Ipagawa sa mga mag-aaral ang mga sumusunod na gawain bilang takdang-aralin:

1. Magbigay ng limang (5) halimbawa ng mga sumusunod:
 - a. Bugtong
 - b. Salawikain
 - c. sawikain o kasabihan